

PRINSIPPENE *for* ØKOLOGISK LANDBRUK INNLEDNING

Disse prinsippene er grunnlaget som økologisk landbruk vokser og utvikler seg fra. De uttrykker hva økologisk landbruk kan bidra med til verden, og er en visjon om å forbedre hele landbruket i global sammenheng.

Landbruk er en av menneskehetens mest grunnleggende aktiviteter, fordi alle mennesker daglig har behov for mat. Historie, kultur og fellesskapsverdier er sterkt forankret i landbruket. Prinsippene gjelder for landbruk i videste forstand. Dette omfatter hvordan mennesker forvalter jord, vann, planter

og dyr for å produsere, foredle og fordele mat og andre varer. De handler også om hvordan menneskene samhandler med levende landskap, forholder seg til hverandre og former arven til framtidige generasjoner.

Prinsippene for økologisk landbruk skal inspirere hele den økologiske bevegelsen. De er retningsgivende for utvikling av standpunkter, programmer og retningslinjer i IFOAM. Visjonen er at prinsippene skal bli tatt i bruk over hele verden.

Økologisk Landbruk

bygger på: **Helseprinsippet**

Økologiprinsippet

Rettferdighetsprinsippet

Varsomhetsprinsippet

Hvert prinsipp er formet som en erklæring etterfulgt av en forklaring. Prinsippene skal brukes som en helhet. De er formulert som etiske prinsipper for å inspirere til handling.

PRINSIPPENE for ØKOLOGISK LANDBRUK

HELSEPRINSIPPET

Økologisk landbruk skal opprettholde og fremme helsa til jord, planter, dyr, mennesker og jordkloden som en udelelig helhet.

Dette prinsippet understreker at helsa til den enkelte og hele samfunn ikke kan skilles fra økosystemenes helsetilstand — sunn jord gir oss sunne matvekster, som igjen fremmer helsa til dyr og mennesker.

Helse er helheten i levende systemer. Helse er ikke bare fravær av sykdom, men opprettholdelse av fysisk, psykisk og sosial trivsel og økologisk balanse. Immunitet, motstandskraft og helingsevne er de viktigste kjennetegnene på helse.

Enten det er i primærproduksjon, foredling, distribusjon eller forbruk, er rollen til økologisk landbruk å fremme helsa til alle organismer og økosystemer. Økologisk landbruk skal produsere nærende mat av høy kvalitet som fremmer helse og trivsel. Derfor bør økologisk landbruk unngå bruk av gjødsel, pesticider, medisin til dyr og tilsetningsstoffer i mat som kan ha skadelige helsevirkninger.

ØKOLOGIPRINSIPPET

Økologisk landbruk skal bygge på levende økologiske systemer og kretsløp, arbeide med dem, etterligne dem og hjelpe til å bevare dem.

Dette prinsippet forankrer økologisk landbruk i levende økologiske systemer. Det slår fast at produksjonen skal baseres på økologiske prosesser og resirkulering. Ernæring og trivsel oppnås gjennom økologien i det enkelte produksjonsmiljøet. For matvekster er dette den levende matjorda, for dyra er det gårdens økosystem, og for fisk og marine organismer er det vannmiljøet.

Økologisk jordbruk, beitebasert husdyrhold og høsting av viltvoksende naturprodukter må tilpasses naturens kretsløp og økologiske balanse. Disse kretsløpene finnes overalt, men deres virkemåte er stedsavhengig. Økologisk drift må tilpasses lokale, økologiske, kulturelle og driftsmessige forhold. Bruk av tilførsler utenfra skal reduseres ved gjenbruk, resirkulering og effektiv bruk av materialer og energi. Dette bidrar til å bevare og forbedre kvaliteten på miljøet og ta vare på ressurser.

I økologisk landbruk oppnår en økologisk balanse gjennom utforming av driftssystemer, etablering av levesteder for dyr og planter og gjennom bevaring av genetisk diversitet og allsidighet i landbruket. De som produserer, foredler, omsetter eller forbruker økologiske produkter skal verne om miljøet, inkludert landskap, klima, levesteder for dyr og planter, biologisk mangfold, luft og vann.

RETTFERDIGHETSPRINSIPPET

Økologisk landbruk skal bygge på relasjoner som sikrer rettferdighet når det gjelder vårt felles miljø og mulighet for livsutfoldelse.

Rettferdighet er kjennetegnet ved likeverd, respekt, redelighet og ansvar for vår felles verden, både mellom mennesker og i vårt forhold til andre levende vesener.

Dette prinsippet understreker at de som tar del i økologisk landbruk bør forholde seg til hverandre på en måte som sikrer rettferdighet på alle nivå og for alle parter — bønder, arbeidere, videreførelere, grossister, forhandlere og forbrukere. Økologisk landbruk skal sørge for at alle involverte får en god livskvalitet, og bidra til matsuverenitet og fattigdomsreduksjon. Økologisk landbruk har som mål å produsere tilstrekkelig med mat og andre produkter av høy kvalitet.

Dette prinsippet framhever at dyr skal gis betingelser som sikrer livsutfoldelse og trivsel i samsvar med deres fysiologi og naturlige adferd.

Natur- og miljøressurser som inngår i produksjon og forbruk skal forvaltes på en måte som er sosialt og økologisk rettferdig, og sikres for framtidige generasjoner. Rettferdighet krever produksjons-, distribusjons- og handelssystemer som er åpne og rettferdige og som gjør regnskap for reelle miljømessige og sosiale kostnader.

VAR SOMHETS PRINSIPPET

Økologisk landbruk skal drives på en ansvarlig og varsom måte for å ta vare på miljøet og beskytte helse og velvære for nåværende og framtidige generasjoner.

Økologisk landbruk er et levende og dynamisk system som svarer på indre og ytre krav og forhold. Utøvelse av økologisk landbruk kan øke effektiviteten og forbedre produktiviteten, men dette må ikke skje med risiko for å svekke helse og trivsel. Ny teknologi må derfor evalueres og eksisterende metoder revurderes. På grunn av vår ufullstendige forståelse av økosystemer og landbruket, må det utvises varsomhet.

Dette prinsippet uttrykker at en "føre-var"-holdning og ansvarsfølelse er grunnleggende for drifts-, utviklings- og teknologibeslutninger i økologisk landbruk. Vitenskap er nødvendig for å sikre at økologisk landbruk er helsefremmende, trygt og økologisk forsvarlig. Vitenskapelig kunnskap alene er imidlertid ikke tilstrekkelig. Praktisk erfaring, tradisjonell kunnskap, visdom og lokalkjennskap kan bidra med gode løsninger, som er utprøvd gjennom lang tid. Økologisk landbruk bør ta i bruk hensiktsmessige teknologier, men unngå stor risiko ved å forkaste uforutsigbare teknologier, slik som genteknologi. Beslutninger bør tas gjennom åpne og deltakende prosesser og gjenspeile verdier og behov hos alle som kan bli berørt.

THIS DOCUMENT IS A TRANSLATION OF THE ENGLISH DOCUMENT ENTITLED "PRINCIPLES OF ORGANIC AGRICULTURE", WHICH TEXT WAS ADOPTED BY THE IFOAM GENERAL ASSEMBLY IN ADELAIDE IN 2005 AND IS THE ONLY OFFICIAL REFERENCE FOR THE PRINCIPLES. IFOAM DOES NOT ENDORSE RESPONSIBILITY FOR THE CONTENT OF THIS TRANSLATED VERSION. FOR ANY DOUBT REGARDING THE EXACT MEANING OF ITS CONTENT, PLEASE REFER TO THE ENGLISH VERSION.

IFOAM'S MISSION IS LEADING, UNITING AND ASSISTING THE ORGANIC MOVEMENT IN ITS FULL DIVERSITY.

OUR GOAL IS THE WORLDWIDE ADOPTION OF ECOLOGICALLY, SOCIALLY AND ECONOMICALLY SOUND SYSTEMS THAT ARE BASED ON THE PRINCIPLES OF ORGANIC AGRICULTURE.

IFOAM HEAD OFFICE

Charles-de-Gaulle-Str. 5
53113 Bonn, Germany

Phone: +49 - 228 - 92650 - 10

Fax: +49 - 228 - 92650 - 99

Email: HeadOffice@ifiam.bio
www.ifiam.bio